

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра кримінального права та кримінології
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»
для підготовки фахівців освітнього ступеня «доктор філософії»
галузь знань 08 Право
спеціальністю 081 Право**

Обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради ОДУВС
протокол від 29.07. 2020 р. № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право		
	Спеціальність: 081 Право		
Модулів – 1	Освітній ступінь: доктор філософії	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	1-й, 2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	2-й, 3-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни полягає у поглибленому вивченні філософського, загальнонаукового та конкретно-наукового рівнів методології дослідження проблем кримінального права та законодавства; теоретичних проблем систематизації кримінально-правових норм (інститутів), визначення понять та категорій в умовах інтенсивного реформування чинного законодавства; законодавчих та теоретичних проблем, пов'язаних із теорією кваліфікації кримінальних правопорушень; розуміння значення теорії та методології дослідження в удосконаленні чинного кримінального законодавства.

Завдання навчальної дисципліни. Дана дисципліна спрямована на:

визначення та аналіз актуальних проблеми кримінально-правової науки, теорії та методології дослідження;

засвоєння основних положень щодо загальної методології наукового дослідження, змісту, сутності та значення спеціальних конкретних методів дослідження проблем кримінального права та кримінального законодавства;

розуміння системних взаємообумовлюючих зв'язків між галузями права кримінально-правового блоку, між кримінально-правовими інститутами, між нормами, поняттями та категоріями кримінального права та законодавства;

визначення сучасних теоретичних тенденцій щодо підвищення значення системного сприйняття кримінально-правових норм, понять та категорій, забезпечення єдності їхнього застосування;

узагальнення сучасних теоретичних проблем кримінального права та законодавства у сфері понятійного апарату, доцільного ступеню формалізації понять та категорій, співвідношення автентичного та доктринального їхнього тлумачення;

доведення особливого значення чіткості законодавчих формулювань окремих положень на прикладі оціночних понять, співвідношення термінів та словосполучень у загальних, спеціальних та суміжних складах кримінальних правопорушень;

поширення меж пізнання сутності теоретико-методологічних проблем за рахунок узагальнення окремого зарубіжного досвіду в сфері теорії кримінального права та законодавства.

Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни (з ОНП).

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані самостійні рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області права.

ЗК05. Здатність вільно сприймати, обробляти та презентувати інформацію державною та іноземною мовами на загальні та фахові теми.

ЗК06. Здатність ефективно спілкуватись, обмінюватись думками із загальною та спеціальною аудиторією у національному та міжнародному контексті, а також подавати інформацію у зручній та зрозумілій спосіб.

Спеціальні компетентності:

СК 02. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень у сфері правозастосування та впроваджувати їх результати у практику роботи правоохоронних органів та суду.

СК 04. Здатність до підготовки власного наукового дослідження або наукової статті у фахове видання з юридичних наук.

СК 05. Здатність використовувати інформаційно-правові ресурси, здійснювати збір та обробку правової інформації в телекомунікаційному секторі.

СК 06. Здатність здійснювати пошук, обробку та аналіз фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі дослідження, конструктивно критикувати підходи інших вчених, надавати особисті визначення правових категорій, дотримуючись принципів етики та академічної доброчесності.

СК 12. Здатність до аналітичної, системно-порівняльної оцінки чинного стану та напрямів розвитку теорії кримінального права, понятійного (категоріального) апарату, змісту та сутності превалюючих методів наукового дослідження проблем кримінального законодавства

Результати навчання:

РН 02. Знати методологічні засади (підходи, принципи та методи) правового дослідження.

РН 07. Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні, пошуку, обробленні, аналізі правової інформації та інтерпретації правових джерел, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН 11. Вміти самостійно збирати та критично опрацьовувати правові джерела, проводити їх текстологічне вивчення, тлумачення, надавати їм критичну характеристику

РН 18. Застосовувати методології та теорії кримінального права, вміти здійснювати системно-правовий аналіз доктринальних та правових проблем реалізації кримінально-правових інститутів.

Міждисциплінарні зв'язки

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі: після вивчення навчальних дисциплін «Методологія наукового пізнання», «Методика та організація підготовки та написання дисертації», «Актуальні проблеми сучасної криминології», «Правове регулювання виконання покарань в сучасних умовах», «Проблеми кримінального процесуального доказування».

3. Програма навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми кримінального права»

Змістовний модуль №1

Загальні засади методології дослідження проблем кримінального права та законодавства; особливості застосування та значення системно-правового та порівняльно-правового методів дослідження кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.

Тема № 1

Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.

Методологія та метод дослідження: співвідношення даних понять. Рівні методології дослідження проблем кримінального права: філософський, (фундаментальний), загальнонауковий, конкретно-науковий.

Філософський (фундаментальний) рівень методології дослідження: поняття, ознаки, значення для науки кримінального права. Сутність та значення діалектичного матеріалізму – вищого рівня методології дослідження.

Загальнонаукова методологія: зміст, сутність класифікація конкретних методів, проблеми застосування у кримінально-правових дослідженнях. Теоретичні методи дослідження (історичний, системний, аксіоматичний методи, метод формалізації, висунення гіпотез та ідеалізації). Емпіричні методи дослідження (спостереження, порівняння, рахування, вимірювання, експеримент). Змішані методи дослідження. До емпірико-теоретичних методів належать методи абстрагування, моделювання, індукції, дедукції, аналізу, синтезу.

Конкретно-науковий рівень методології: поняття, види підрівнів. Методологія теорії держави і права, яка є базовою для всіх галузевих юридичних наук. Методологія кримінології, яка є базовою для тих галузей юридичних наук (кримінально-правового блоку). Методологія, яка використовується у дослідженні безпосередньо проблем кримінального права.

Методологія, яка використовується під час конкретного дослідження тих чи інших кримінально-правових, кримінологічних чи інших конкретних проблем.

Особливості та проблеми методологічного забезпечення конкретного кримінально-правового дослідження. Залежність системи методів та їхньої інтерпретації від особливостей та специфіки предмета дослідження.

Тема № 2

Особливості застосування та значення методу системно-правового, аналізу, експерименту у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.

Місце та значення методу системно-правового аналізу серед інших загальнонаукових теоретичних методів. Характерні ознаки методу, які відтворюються у розкритті змісту та сутності об'єкту дослідження (його складових) як певної системи (підсистеми) елементів. Кримінальне право (законодавство) – як система (сукупність) внутрішньо узгоджених, взаємопов'язаних, формально визначених юридичних норм, що утворюють систему кримінально-правових інститутів, які об'єднані у дві частини кримінального права – Загальну та Особливу. Шляхи підвищення дієвості даного методу на тлі доволі складних завдань, які постоють перед

науковцями у зв'язку із інтенсивністю реформування вітчизняного кримінального законодавства. Значення та сутність дотримання принципів системного аналізу, вивчення будь-якого об'єкта як структурної складової певної системи, використання системного підходу у розв'язанні сенсу та змісту кримінально-правової норми.

Місце та значення *суб'єктивного аналізу, оцінки* та сприйняття елементів кримінально-правової системи науковцями під час дослідження окремих проблем теорії, законодавства та правозастосування. Особливості методології дослідження змісту, сутності, правової природи *міждисциплінарних інститутів* кримінально-правового блоку.

Значення емпірико-теоретичних (змішаних) методів для науки кримінального права. Метод *експерименту* – як спосіб інтерпретації та *експериментальної перевірки* раніше відомих висновків або ж рекомендацій чи заздалегідь спланованих припущень. Проблеми застосування експерименту як одного із емпіричних методів дослідження у кримінально-правовій науці.

Тема № 3

Особливості застосування та значення методу порівняльно-правового аналізу у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.

Чинники підвищення актуальності проведення *порівняльного аналізу правових систем світу*, що є змістом та сутністю відповідного наукового напрямку – *порівняльного правознавства*.

Порівняльне правознавство як *компаративізм* – галузь юридичної науки, яка вивчає правові системи різних держав шляхом співставлення тотожних (однакових) державних та правових інститутів, систем права, основних принципів тощо. Співвідношення порівняльно-правового та інших методів дослідження (системного, функціонального, історичного тощо) у дослідженні кількісних та якісних (сутнісних) ознак кримінально-правових об'єктів. Кримінально-правова *компаративістика* - *новий етап розвитку системи кримінально-правових наукових знань*, що відтворює значне розмаїття змісту та напрямків становлення та розвитку окремих кримінально-правових інституцій, понять, категорій тощо.

Посилення значення даного методу на тлі подовження процесуального механізму *імплементації* - включення норм міжнародного права в національне законодавство; *інкорпорації* - внесення змін, доповнень, виявлення протиріч та неузгоджень; *гармонізації* – зближення; *уніфікації* - приведення до єдиної системи, форми міжнародного і національного права.

Змістовний модуль №2

Галузі права кримінально-правового блоку, кримінально-правові та міждисциплінарні інститути: проблеми понятійного (категоріального) апарату, сутності та правової природи інститутів, дотримання взаємообумовлюючих зв'язків між ними

Тема № 4

Системні обумовлюючі зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.

Системність – як невід'ємна властивість кримінального права, як один із основних способів роз'яснення сутності та змісту кримінально-правової норми, інституту, в цілому галузі права. Значення системних зв'язків між Загальною та Особливою частинами КК у процесі реформування кримінального законодавства. Склад кримінального правопорушення – центральна системо утворююча категорія, що поєднує Загальну та Особливу частину КК.

Системні зв'язки між кримінально-правовими інститутами Загальної частини КК. Системна впорядкованість, цілісність та єдність певної сукупності правових норм – основні ознаки будь-якого кримінально-правового інституту Загальної частини КК. Інститути кримінальної відповідальності та покарання, особливостей кримінальної відповідальності осіб, які вчинили корупційні кримінальні правопорушення, кримінальної відповідальності юридичних осіб, особливостей кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх: значення та напрямки впливу теорії кримінального права на удосконалення законодавства.

Значення *системних зв'язків між кримінально-правовими нормами* у процесі реформування *Особливої частини КК.* Значення окремих елементів складу кримінального правопорушення (безпосередній об'єкт, предмет, об'єктивна сторона вчиненого діяння тощо), сутності їхнього взаємозв'язку (як в цілому, так і окремих їх складових) для юридичної техніки правотворення. Проблеми конструювання норм узагальненого характеру. Проблеми конкретизації способів, засобів вчинення кримінального правопорушення, виокремлення спеціального предмету діяння шляхом утворення (конструювання) окремих (як варіант – спеціальних) складів кримінального правопорушення. Проблеми системного співвідношення між диспозиціями та санкціями окремих норм, між кримінально-правовими нормами, які містять ознаки суміжних складів кримінального правопорушення, співвідносяться між собою як загальний та спеціальний склад кримінального правопорушення.

Системні обумовлюючі зв'язки *між галузями права:* кримінальним, кримінально-процесуальним, кримінально-виконавчим.

Безсистемність та потенційні ризики неякісного законодавчого процесу: співвідношення та шляхи попередження. Інтенсивність реформування кримінального законодавства та проблеми відповідності законодавчих новел принципам та основним положенням теорії кримінального права.

Тема № 5

Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.

Відтворення у *дефініціях Загальної частини* КК теоретичних аксіоматичних понять та категорій: кримінальне правопорушення (ст. 11), замах на кримінальне правопорушення (ст. 15), суб'єкт кримінального правопорушення (ст. 18), осудність, неосудність, обмежена осудність (ст.ст. 19-20), співучасть (ст. 26), необхідна оборона (ст. 36), крайня необхідність (ст. 37), покарання (ст. 50) тощо.

Поняття (терміни, категорії), які *використовуються у кримінально-правовій доктрині, і не є визначеними у законодавстві* (кримінальна відповідальність, склад кримінального правопорушення, проміжний кримінальний закон, змішана форма вини, насильницьке кримінальне правопорушення, потерпіла особа тощо), - доктринальні та законодавчі проблеми щодо доцільності їхньої законодавчої формалізації.

Оціночні поняття в кримінальному законодавстві: сутність, ознаки, значення для тлумачення та єдиного застосування кримінального закону. Оціночні поняття, визначені у *Загальній частині*: необхідна оборона (ст. 36 КК), уявна оборона (ст. 37 КК), крайня необхідність (ст. 39 КК), обмежена осудність (ст. 20 КК) тощо. Законодавчий підхід у визначенні ознак та меж їхньої правомірності.

Оціночні поняття, які використовуються у *Особливій частині* КК: сфера вчинення кримінального правопорушення, істотна шкода, значна шкода, велика шкода, тяжкі наслідки, особливо тяжкі наслідки тощо. Проблеми уніфікації зазначених понять, врахування їхніх системоутворюючих характеристик.

Недосконалість, нечіткість, суперечливість понять (категорій), певних словосполучень, які використовуються у кримінально-правових нормах – як негативний результат інтенсивного реформування чинного законодавства. Причини, які обумовлюють складність тлумачення кримінально-правових норм.

Актуальність визначення на законодавчому рівні нових кримінально-правових інститутів, які є *розробленими лише в доктрині права*. Значення автентичного (законодавчого) роз'яснення термінів кримінального закону. Термінологічний розділ *Загальної частини* КК.

Тема № 6

Кримінальна відповідальність в теорії кримінального права. Проблеми співвідношення положень доктрини права та чинного кримінального законодавства.

Кримінальна відповідальність як суто теоретична конструкція. Стан доктринального дослідження проблем визначення та реалізації кримінальної

відповідальності: поняття та ознак; часових меж початку та завершення кримінальної відповідальності, форм реалізації, цілей застосування.

Кримінальна відповідальність: поняття та ознаки. Форми кримінальної відповідальності за кримінальним законодавством України.

Юридична та фактична підстави для реалізації кримінальної відповідальності. Значення кримінально-правової норми в реалізації кримінальної відповідальності.

Теоретичні та правові проблеми співвідношення кримінальної відповідальності та кримінально-правових відносин.

Місце та значення системи кримінально-правових заходів впливу в механізмі реалізації кримінальної відповідальності. Теоретичні та правові проблеми співвідношення кримінальної відповідальності та покарання.

Звільнення від кримінальної відповідальності та реалізація принципу презумпції невинуватості: відповідність принципу законності та справедливості.

Соціально-правові проблеми реалізації кримінальної відповідальності на сучасному етапі реформування кримінального законодавства.

4. Структура навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми кримінального права»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	п	с.р.		л	с	п	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Тема №1. Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.	12	2	2		8	18		2		16
Тема №2. Особливості застосування та значення методу системно-правового, аналізу, експерименту у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	14	2	2		10	14	2			12
Тема №3. Особливості застосування та значення методу порівняльно-	12	2	2		8	18				18

правового аналізу у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.										
Тема №4. Системні обумовлюючи зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.	22	4	4		14	16	2			14
Тема №5. Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.	12	2	2		8	13		2		11
Тема №6. Кримінальна	18	2	4		12	11				11

відповідальність в теорії кримінального права. Проблеми співвідношення положень доктрини права та чинного кримінального законодавства.										
Усього годин на навчальну дисципліну	90	14	16		60	90	4	4		82

**5.Теми семінарських занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1.Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.	2
2.	Тема №2.Особливості застосування та значення методу системно-правового, аналізу, експерименту у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	2
3.	Тема №3.Особливості застосування та значення методу порівняльно-правового аналізу у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	2
4.	Тема №4.Системні обумовлюючі зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.	4
5.	Тема №5. Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.	2
6.	Тема №6.Кримінальна відповідальність в теорії кримінального	4

	права. Проблеми співвідношення положень доктрини права та чинного кримінального законодавства.	
8.	Разом	16

**Теми семінарських занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1. Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.	2
2.	Тема № 5. Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.	2
4.	Разом	4

**6. Самостійна робота
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1. Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.	8
2.	Тема №2. Особливості застосування та значення методу системно-правового, аналізу, експерименту у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	10
3.	Тема №3. Особливості застосування та значення методу порівняльно-правового аналізу у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	8
4.	Тема №4. Системні обумовлюючі зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.	14
5.	Тема №5. Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.	8
6.	Тема №6. Кримінальна відповідальність в теорії кримінального	12

	права. Проблеми співвідношення положень доктрини права та чинного кримінального законодавства.	
8	Разом	60

**Самостійна робота
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1 Методологія дослідження проблем кримінального права та законодавства: поняття, сутність, класифікація та зміст конкретних методів, проблеми застосування.	16
2.	Тема №2 Особливості застосування та значення методу системно-правового, аналізу, експерименту у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	12
3.	Тема №3 Особливості застосування та значення методу порівняльно-правового аналізу у дослідженнях кримінально-правових інститутів, норм, понять та категорій права.	18
4.	Тема №4 Системні обумовлюючі зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.	14
5.	Тема №5 Поняття (терміни, категорії), які використовуються у кримінально-правовій доктрині та законодавстві: проблеми співвідношення, доцільна ступінь законодавчої формалізації.	11
6.	Тема №6 Кримінальна відповідальність в теорії кримінального права. Проблеми співвідношення положень доктрини права та чинного кримінального законодавства.	11
8.	Разом	82

7. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою навчальним планом передбачено індивідуальне навчально-дослідне завдання у вигляді написання наукових рефератів за визначеною тематикою. Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи аспіранта і його можливостей у використанні

більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.)

8. Методи навчання

Вибір методів навчання зумовлений характером пізнавальної діяльності аспірантів та особливостями навчального процесу у вищій школі. Зокрема, для досягнення мети навчальної дисципліни, формування комплексу відповідних знань та вмінь застосовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький методи.

9. Оцінювання результатів освітньої діяльності (для денної форми навчання)

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4» або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\Sigma\P = \frac{\Sigma\text{КБ}}{(\Sigma\text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\Sigma\P$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях;

$\Sigma\text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\Sigma\text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуючий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може складати підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Підсумкові бали вносяться науково-педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

(для заочної форми навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи в залежності від обраної форми завдання.

Оцінювання успішності здобувача вищої освіти по засвоєнню навчальної дисципліни здійснюється посеместрово, тобто підсумкова кількість балів, яку необхідно набрати для того, щоб отримати позитивну оцінку накопичується здобувачем вищої освіти протягом всього семестру (модулю) і складає від 60 до 100 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння окремих залікових модулів, або за результатами екзамену (заліку). Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться науково педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план слухача за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

10. Критерії оцінювання знань

Оцінка “відмінно”/ А – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка “добре”/ В, С – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка “незадовільно”/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка А, В, С, D, E / “зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка “не зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання або повну неготовність щодо вивчення ним матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	Екзамен	залік
90 – 100	А/Відмінно	А,В,С,D,E/Зараховано
82-89	В/Добре	
74-81	С/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	FX/Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	F/Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

11. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Методологія та метод дослідження: співвідношення понять та ознак.
2. Рівні методології дослідження проблем кримінального права: філософський, (фундаментальний), загальнонауковий, конкретно-науковий.
3. Філософський (фундаментальний) рівень методології дослідження: поняття, ознаки, значення для науки кримінального права.
4. Сутність та значення діалектичного матеріалізму – вищого рівня методології дослідження.
5. Загальнонаукова методологія: зміст, сутність класифікація конкретних методів, проблеми застосування у кримінально-правових дослідженнях.
6. Теоретичні методи дослідження (історичний, системний, аксіоматичний методи, метод формалізації, висунення гіпотез та ідеалізації).
7. Конкретно-науковий метод дослідження та предмет дослідження: співвідношення та взаємозалежність.
8. Значення історичного методу дослідження під час визначення наступності кримінального законодавства та його нових якісних властивостей.
9. Метод експерименту: сутність та значення у кримінально-правових дослідженнях.

10. Особливості обрання методів вивчення правової природи міждисциплінарних правових інститутів.
11. Значення системно-правового методу дослідження основних проблем кримінального права та законодавства.
12. Значення історичного методу дослідження у встановленні витоків виникнення кримінально-правових інститутів та у визначенні наступності законодавства.
13. Надайте характеристику порівняльного (компаративістського) методу дослідження на тлі приведення вітчизняного законодавства у відповідність до міжнародно-правових стандартів.
14. Значення порівняльно-правового методу дослідження у вивченні положень Загальної частини кримінального законодавства зарубіжних країн.
15. Емпіричні методи дослідження (спостереження, порівняння, рахування, вимірювання, експеримент).
16. Змішані методи дослідження (абстрагування, моделювання, індукції, дедукції, аналізу, синтезу).
17. Конкретно-науковий рівень методології: поняття, види підрівнів.
18. Особливості та проблеми методологічного забезпечення конкретного кримінально-правового дослідження.
19. Взаємозв'язок системи методів та їхньої інтерпретації із особливостями та специфікою предмета дослідження.
20. Місце та значення методу системно-правового аналізу серед інших загальнонаукових теоретичних методів.
21. Порівняльне правознавство (компаративістика) як галузь юридичної науки: предмет, метод, функціональне спрямування.
22. Кримінально-правова компаративістика як новий етап розвитку системи кримінально-правових наукових знань.
23. Співвідношення порівняльно-правового та інших методів дослідження (системного, функціонального, історичного тощо) у дослідженні кількісних та якісних (сутнісних) ознак кримінально-правових об'єктів.
24. Значення емпірико-теоретичних (змішаних) методів для науки кримінального права.
25. Метод експерименту – як спосіб інтерпретації та експериментальної перевірки висновків, рекомендацій, заздалегідь спланованих припущень.
26. Проблеми застосування експерименту як одного із емпіричних методів дослідження у кримінально-правовій науці.
27. Системність – як невід'ємна властивість кримінального права та законодавства: сутність та значення.
28. Системні обумовлюючі зв'язки між Загальною та Особливою частинами КК, кримінально-правовими інститутами та нормами, галузями права: проблеми теорії кримінального права.
29. Склад кримінального правопорушення як центральна системо утворююча категорія: поняття, ознаки, чинники посилення сучасного значення.
30. Системні зв'язки між кримінально-правовими інститутами Загальної частини КК.

- 31.Цілісність та єдність сукупності кримінально-правових норм як основні ознаки кримінально-правового інституту.
- 32.Кримінальне право (законодавство) – як система (сукупність) внутрішньо узгоджених, взаємопов'язаних, формально визначених юридичних норм.
- 33.Значення та сутність дотримання принципу системного аналізу, використання системного підходу у розв'язанні сенсу та змісту кримінально-правової норми.
- 34.Місце та значення суб'єктивного аналізу, суб'єктивної оцінки елементів кримінально-правової системи в доктрині кримінального права.
- 35.Система кримінально-правових заходів впливу: проблеми теорії та законодавства.
- 36.Система форм кримінальної відповідальності проблеми теорії та законодавства.
- 37.Система покарання: проблеми теорії та законодавства.
- 38.Система примусових заходів виховного впливу: проблеми теорії та законодавства.
- 39.Значення системних зв'язків між кримінально-правовими нормами у процесі реформування Особливої частини КК.
- 40.Системні обумовлюючі зв'язки між галузями права: кримінальним, кримінально-процесуальним, кримінально-виконавчим.
- 41.Проблеми відповідності законодавчих новел принципам та основним положенням теорії кримінального права.
- 42.Значення автентичного (законодавчого) роз'яснення термінів кримінального закону.
- 43.Обґрунтуйте доцільність (недоцільність) формулювання термінологічного розділу Загальної частини КК.
- 44.Проблеми конструювання норм узагальненого характеру.
- 45.Проблеми конкретизації способів (засобів) вчинення кримінальних правопорушень, виокремлення спеціального предмету посягання шляхом утворення спеціальних складів кримінальних правопорушень.
- 46.Кримінально-правові поняття (терміни, категорії): проблеми співвідношення доктрини права та законодавства, доцільна ступінь законодавчої формалізації.
- 47.Проблеми відтворення у дефініціях Загальної частини КК теоретичних аксіоматичних понять та категорій кримінального права.
- 48.Оціночні поняття в кримінальному законодавстві: сутність, ознаки, значення для тлумачення та єдиного застосування кримінального закону.
- 49.Законодавчий підхід у визначенні ознак та меж правомірності у застосуванні оціночних понять.
- 50.Оціночні поняття, які використовуються у Особливій частині КК: види, проблеми уніфікації, ступінь врахування системоутворюючих характеристик.
- 51.Значення науки кримінального права в розробці теоретичних основ інститутів кримінального права (законодавства).

- 52.Співвідношення понять та категорій, які є змістом доктринальних джерел та законодавчих положень: проблеми взаємообумовленості та взаємовпливу.
- 53.Принципи кримінального права: види та доцільність визначення у кримінальному законодавстві.
- 54.Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення: співвідношення доктринальних та законодавчих положень, напрямки удосконалення законодавства.
- 55.Особливості характеристики змісту, структури та спрямування (функцій) науки кримінального права в сучасний період розвитку держави.
- 56.Чинники, які обумовлюють інтенсивність, напрямки, спосіб реформування кримінального законодавства України в сучасний період державотворення.
- 57.Чинники, які посилюють актуальність та значення питання справедливого співвідношення тяжкості вчиненого діяння та обсягу кримінальної відповідальності.
- 58.Сучасні проблеми реалізації принципу диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності та покарання.
- 59.Доктринальне (наукове) тлумачення норм кримінального права: поняття, сутність та значення для законотворчої та правозастосовної діяльності держави.
- 60.Співвідношення доктринального (наукового) тлумачення із іншими видами тлумачення.
- 61.Об'єкт, предмет, етапи та мета доктринального (наукового) тлумачення.
- 62.Вплив суб'єктивного фактору на зміст та особливості наукового тлумачення.
- 63.Відповідність чинного кримінального законодавства вимогам стабільності та сталості кримінального законодавства.
- 64.Проблеми дотримання співвідношення юридичної сили положень Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу у системному доктринальному тлумаченні.
- 65.Систематизація, кодифікація та уніфікація законодавства: поняття, значення.
- 66.Значення кримінально-правової норми в реалізації кримінальної відповідальності.
- 67.Співвідношення кримінальної відповідальності та кримінально-правових заходів: проблеми теорії кримінального права.
- 68.Співвідношення кримінальної відповідальності та покарання: проблеми теорії кримінального права.
- 69.Визначення форм кримінальної відповідальності на підставі аналізу змісту чинного кримінального законодавства.
- 70.Поняття та ознаки кримінальної відповідальності: зміст та сутність наукової дискусії.
- 71.Теоретичні та правові проблеми співвідношення кримінальної відповідальності та кримінально-правових відносин.
- 72.Правозастосування як форма реалізації кримінальної відповідальності.

73. Поняття та предмет правозастосування під час реалізації кримінальної відповідальності.
74. Місце та значення системи кримінально-правових заходів впливу в механізмі реалізації кримінальної відповідальності.
75. Підстави для розмежування у правозастосуванні різних кримінально-правових заходів впливу.
76. Соціально-правові проблеми реалізації кримінальної відповідальності на сучасному етапі реформування кримінального законодавства.
77. Ступінь небезпечності як критерій оновленої класифікації кримінальних правопорушень на злочини та проступки: проблеми правозастосовної практики.
78. Кримінальний та адміністративний проступок: співвідношення та проблеми правозастосовної практики.
79. Кримінальна відповідальність, покарання та інші заходи кримінально-правового впливу: поняття та співвідношення.
80. Зміст, сутність, функціональна направленість нового правового інституту «пробації»: сучасний стан та потенційні ризики.
81. Органи пробації в системі виконання покарання: призначення та проблеми функціонування.
82. Проблеми теорії кримінального та кримінально-процесуального права в частині визначення нових інститутів примирення винного з потерпілим, досягнення угоди про примирення, угоди про визнання винуватості.
83. Су'єктивна воля та інтереси винної особи: вплив на сучасні тенденції реформування кримінального правосуддя.
84. Визначте значення розвитку теорії кримінального права в період інтенсивного реформування кримінального законодавства.
85. Визначте співвідносність предмету та основних ознак методології дослідження та теорії кримінального права та законодавства.
86. Доведіть гуманістичну спрямованість чинного реформування кримінального законодавства.
87. Розкрийте теоретичний зміст та законодавче наповнення такого принципу як справедливість.
88. Розкрийте теоретичний зміст та законодавче наповнення такого принципу як диференціація та індивідуалізація кримінальної відповідальності та покарання.
89. Розкрийте теоретичний зміст та законодавче наповнення такого принципу як економія карної репресії.
90. Прогресивна система виконання покарання та тенденції її перетворення на міждисциплінарний кримінально-правовий та кримінально-процесуальний інститут.

12.Рекомендова література Базова

- 1.Багрий –Шахматов Л.В. Социально-правовые проблемы уголовной ответственности и форм ее реализации: Монографія. – Одесса, АО БАХВА, 1998. – 191 с.
- 2.Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання): монографія / А.Б. Блага. – Х.: ФО-П Макаренко, 2014. – 360 с. – С. 56-66.
- 3.Броневицька О.М. Відповідність кримінального законодавства України чинним міжнародним договорам: автор. дис. канд. юрид. наук: спец.: 12.00.08 / Броневицька Оксана Михайлівна. – Л.: ЛДУВС, 2011. – С. 18.
- 4.Гришук В.К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: Монографія. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2012. – 736 с.
- 5.Головань В.Г. Розробка та захист дисертацій: Методичний посібник. – Одеса: Міністерство оборони України, Одеський інститут сухопутних військ. – 1997. – 128 с. – С. 12, 15, 16.
- 6.Гумін О.М. Кримінально-насильницька поведінка проти особи: монографія / О.М. Гумін. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2009. – 360 с. – С. 9-53.
- 7.Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности / Пер. с фр. В.А. Туманова. – М.: Международные отношения, 1999. – 400 с.
- 8.Єпур Г.В. Впровадження міжнародно-правових актів в кримінальне законодавство України: автор. дис.. канд.. юрид. наук за спец. 12.00.08. / Г.В. Єпур. – Харків: ХНУВС, 2005. –20 с.
- 9.Житний О.О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям: Монографія / Житний О.О. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внут. справ, 2004. – 152 с.
- 10.Карпов Н.С., Керницький Б.А. Експеримент як засіб удосконалення практичної діяльності // С. 75-78. – С. 75.
- 11.Карпов Н.С. Використання загальних наукових методів у криміналістичному вивченні // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. - № 4, 2005. – С. 58-63.
- 12.Кельман М.С. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрямки розвитку: автореф. дис... д-ра юри д. наук: 12.00.01 «Теорія та історія держави та права; історія політичних та правових вчєбнь» / М.С. Кельман. – К.їв, 2013. – 35 с.
- 13.Ковітіді О.Ф. Звільнення від кримінальної відповідальності за нормами Загальної частини КК України: Навчальний посібник / Ковітіді О.Ф. – Сімферополь: ВД «Квадранел», 2005. – 224 с.
- 14.Коханюк Т.С. Системне тлумачення кримінального закону: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Львів: ЛДУВС, 2010. – 319 с.

15. *Коханюк Т.С.* Системне тлумачення кримінального закону: автореф. дисер. на здобуття науков. ступ. канд. юрид. наук за спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. Львів: ЛДУВС, 2011. – 18 с.
16. *Коханюк Т.С.* Системне тлумачення кримінального закону: монографія – Львів: ЛДУВС, 2014. – 264 с.
17. *Красницький І.В.* Кримінальна відповідальність як інститут кримінального права Франції та України: порівняльний аналіз: Монографія. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. – 232 с.
18. *Кузембасв О.С.* Джерела кримінально-правового регулювання в Україні: доктринальні аспекти: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Одеса: ОДУВС, 2017. – 350 с.
19. *Кузембасв О.С.* Джерела кримінально-правового регулювання в Україні: доктринальні аспекти: автореф. дисер. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право. – Одеса: ОДУВС, 2017. – 20 с.
20. *Куприян А.П.* Проблема эксперимента в системе общественной практики. – М.: Издательство «Наука», 1981. – 167 с. – С. 11-18, 25, 28, 46-49.
21. *Кучерявська С.П.* Проблеми гармонізації законодавства України про кримінальну відповідальність та статуту Міжнародного кримінального суду: автор. дис.. канд.. юрид. наук за спец. 12.00.08. / С.П.Кучерявська. – Львів: ЛДУВС, 2009. – 19 с.
22. *Меркулова В. О.* Кримінальна відповідальність: окремі теоретичні та соціально-правові аспекти: Монографія. – Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2007. – 225 с.
23. *Меркулова В.О.* Тенденції реформування інституту звільнення від кримінальної відповідальності: кримінально-правові та кримінально-процесуальні аспекти // Південноукраїнський правничий часопис. - № 1, 2013 р. – С. 146-152.
24. *Меркулова В.О.* Сутність, зміст та цілі покарання: окремі кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - № 3, 2013. – С. 16-19.
25. *Меркулова В.О.* Кримінальна відповідальність та заходи кримінально-правового впливу: проблеми чинного кримінального та кримінально-процесуального законодавства / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - № 1, 2014. – С. 46- 50.
26. *Меркулова В.О.* Умовні види звільнення від покарання та його відбування: особливості законодавчого визначення в окремих країнах Європи / В. О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2015. – №1. – С.129-132 .
27. *Меркулова В.О., О. А. Марченко* Зміст кримінально-процесуальних відносин у сфері реалізації міжгалузевого інституту звільнення від кримінальної відповідальності / В. О. Меркулова, О. А. Марченко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2015. - № 3. – С. 25-29

28. Меркулова В.О., О.А. Гритенко Стимулюючи властивості прогресивної системи виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі / В.О. Меркулова, О.А. Гритенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2015. - № 4. - С. 27-30
29. Меркулова В.О. Реформування законодавчих положень Загальної частини Кримінального кодексу України: актуальні питання порівняльно-правового аналізу / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2015. - № 4. - С. 29-35.
30. Меркулова В.О. Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання: відповідність реформування Загальної частини кримінального законодавства України принципам кримінального права / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 2. - С. 25-30.
31. Меркулова В.О. Виправна колонія мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами утримання та дільниця соціальної реабілітації: співвідношення у системі виконання покарання в Україні. / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 3. - С. 107-110
32. Меркулова В.О. Прогресивна система здійснення кримінального правосуддя в Україні: кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінально-виконавчі аспекти. / В.О. Меркулова // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 4. - С. 56-62.
33. Меркулова В.О. Системоутворюючі зв'язки між кримінально-правовими нормами та кримінально-правовими інститутами: проблеми чинного законодавства України | В.О. Меркулова // EuropeanReformsBulletin. - № 3 2017. - С. 46-53/
34. Меркулова В.О., Кузніченко С.О., Захист прав потерпілих: стан чинного кримінального та кримінально-процесуального законодавства України та перспективи удосконалення відповідно до міжнародно-правових стандартів // Південноукраїнський правничий часопис. - № 3. - 2018 р. - С. 109-113.
35. Меркулова В.О., Гритенко О.А., Марченко О.А. Звільнення від кримінальної відповідальності: кримінально-правові та кримінально-процесуальні аспекти: монографія / В.О. Меркулова, О.А. Гритенко, О.А. Марченко; за заг. ред. В.О. Меркулової. - Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. - 368 с.
36. Меркулова В.О. Гритенко О.А. міждисциплінарні категорії «примирення», «медіація», «пробація», «реституція»: теоретичні та законодавчі проблеми розмежування // Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries : comparative analysis/ Collectivemonograph. Volume 1. - Wloclawek, Poland, 2019. - С. 219-237.
37. Меркулова В.О. Гритенко О.А. Звільнення від кримінальної відповідальності: особливості методології дослідження стимулюючого міждисциплінарного інституту / В.О. Меркулова, О.А. Гритенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2019. - № 3. - С. 27-31.

38. *Viktor Y. Konopelskyi, Valentyna O. Merkulova, Oksana A. Hrytenko, Liudmyla M. Kulyk* Criminal liability for the trafficking in counterfeited medicinal products: problems of legislation and enforcement in ukraine / Viktor Y. Konopelskyi, Valentyna O. Merkulova, Oksana A. Hrytenko, Liudmyla M. Kulyk // *Periódico do Núcleo de Estudos e Pesquisas sobre Gênero e Direito Centro de Ciências Jurídicas - Universidade Federal da Paraíba V. 9 - Nº 04 - Ano 2020. 1005-1029. (Web of Science).*
39. *Меркулова В.О., Котова Л.В., Федосова О.В., Пчелкін В.Д.* Міжнародні стандарти забезпечення права на свободу і особисту недоторканість в кримінальному процесі України // *Журнал Amazonia Investiga* Том 9 Issue 29 травень (2020), (SKOPUS). Merkulova, V Kotova, L Fedosova, O Pcholkin, V International Standars for Ensuring the Right to Liberty and Personal Security in Criminal Proceedings of Ukraine Volume 9- Issue 29 may (2020), (SKOPUS).
40. *Гритенко О.А., Меркулова В.О.* Деякі проблеми чинного законодавства щодо підстав для зміни умов тримання засуджених в умовах ізоляції та поліпшення умов тримання в місцях позбавлення волі / Гритенко О.А., Меркулова В.О. *Sciences of Europe (Praha, Czech Republic) VOL 1, No 50 (2020)*.
41. *Меркулова В.О.* Матеріальні підстави застосування різних форм прогресивної системи виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі: окремі теоретичні аспекти / В.О. Меркулова // *Південноукраїнський правничий часопис. – № 1. – 2020. – С.*
42. *Мочкош Я.* Методичні засади дослідження ознак предмета посягання злочинів у сфері економіки // *Право України. — 2002. — № 9. - С 56-60.*
43. *Митрофанов И.И.* Уголовно-правовое учение о механизме реализации уголовной ответственности: Монографія / И.И. Митрофанов. – Одесса: Феникс, 2014. – 448 с.
44. *Наден О.В.* Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні: монографія / О.В. Наден. – Х.: Право, 2012. – 272 с.
45. *Навроцький В. О., Тростюк З. А.* Тлумачний словник (Особливої частини кримінального законодавства України). — Львів, 1997. – 127 с. - С 4.
46. *Навроцький В.О.* Наступність кримінального законодавства України (порівняльний аналіз КК України 1960 р. та 2001 р.) – К.: Атіка, 2001. – 272 с. – С. 14.
47. *Орловская Н.А.* Уголовно-правовые санкции: проблемы определения, классификации и функционального анализа: монография / Н.А. Орловская. – Одесса: Юридична література, 2010. – 296 с.
48. *Орловская Н.А.* Основания и принципы построения уголовно-правовых санкций: монография / Н.А. Орловская. – Одесса: Юридична література, 2011. – 624 с.
49. *Пархоменко Н.М.* Система джерел права: ознаки, властивості та зміст / Н.М. Пархоменко // *Часопис Київського університету права. - 2007. - № 3. – С. 7-15.*

50. *Пархоменко Н.М.* Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія / Н.М. Пархоменко. – К.: ТОВ - Видавництво «Юридична думка», 2008. – 336 с.
51. *Савченко А.В.* Порівняльні кримінально-правові дослідження // Науковий Вісник НАВСУ. - № 3, 2002. - С. 19-22.
52. *Савченко А.В.* Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучних Штатів Америки: комплексне порівняльно-правове дослідження: Монографія. – К.: КНТ, 2007. – 596 с. – С. 12-38.
53. *Савченко А.В.* Порівняльний аналіз кримінального законодавства України та федерального кримінального законодавства Сполучних Штатів Америки: автореф. дис...док-ра юрид. наук за спец.: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. – Київ: КНУВС, 2007. – 36 с.
54. *Сидоренко О.М.* Догма права у сучасній юриспруденції: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук за спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / О.М. Сидоренко. – Одеса: МГУ, 2013. – 20 с.
55. *Тихомиров О.Д.* Юридична компаративістика і порівняльне законодавство: наукознавчий підхід // Південноукраїнський правничий часопис. - № 1, 2006. - С. 66-70.
56. *Уголовное право США* // Уголовное законодательство зарубежных стран (Англии, США, Франции, Германии, Японии). Сборник законодательных материалов / Под ред. И.Д. Козочкина. – М.: Издательство «Зерцало», 1998. – 352 с. – С. С. 71.
57. *Флетчер Дж., Наумов А.В.* основные концепции современного уголовного права. – М.: Юрист, 1998. – 512 с.
58. *Хавронюк Н. И.* Об усовершенствовании категориального аппарата уголовного закона (на примере Уголовных кодексов Украины и России) // Вест.науч. тр. Нижнекамского филиала Московского гуманитарно-экономического ин-та. — Вып. 2. — Нижнекамск, 2000. — Ч. 1. Общие вопросы правоведения. — С. 4.
59. *Хавронюк М.* Термінологічні вади нового Кримінального кодексу України // Підприємництво, господарство і право. — № 6. — 2002. - С 77-82.
60. *Хавронюк М.І.* До питання про словник кримінально-правових термінів у Кримінальному кодексі України / М.І. Хавронюк // Часопис Київського університету права. – 2002. - № 3. – С. 57-64.
61. *Хавронюк М.І.* Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: Монографія. – К.: Юрисконсульт, 2006. – 1048.
62. *Хавронюк М.І.* Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: автореф. дис...док-ра юрид. наук за спец.: 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. – Київ: КНУВС, 2007. – 36 с.
63. *Хилюк С В.* Методологія дисертаційних досліджень з питань Особливої частини кримінального права України // Кримінальне право України. - 2006. - № 5. - С 43-53.

64. *Чакубаши Ю.В.* Системний підхід як основний метод розбудови теорії еволюції кримінально-виконавчих систем // Проблеми пенітенціарної теорії і практики / Редкол.: В.М. Синьов (голов. ред.) та ін. – К.: «МП Лесі», 2001. – 408 с. – С. 177 – 184. – С. 177, 178, 184.

65. *Шапченко С.Д.* Системне узгодження положень Загальної та Особливої частин Кримінального кодексу України як один з напрямів його комплексного вдосконалення / С.Д. Шапченко // Кримінальне право України. – 2006. - № 5. – С. 19-20.

66. *Шевчук А. В.* Подвійна форма вини за кримінальним законодавством України // Науковий вісник Чернівецького університету. - Вип. 273. Правознавство. - 2005. - С 102-105.

67. *Шушилов В.П.* Система исполнення уголовного наказания во Франции. – М., 1975. – 136 с.

Допоміжна

1. *Азжесуров В.А.* Перспективи використання порівняльних досліджень у розвитку криміналістики як системи знань // Науковий Вісник НАВСУ. - № 3, 2000. - С. 25-30.

2. *Азжесуров В.А., А.В. Іщенко* Порівняльні дослідження і криміналістика // Науковий Вісник НАВСУ. - № 2, 2000. - С. 19-24.

3. *Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб.* / В.М.Попович, П.А. Трачук, А.В. Андрушко, С.В. Логін. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 256 с.

4. *Актуальні питання кримінального процесу України: навчальний посібник* / Є.М. Блажівський, І.М. Козьяков, О.М. Толочко, С.С. Мірочніченко, Г.П. Власова та ін.; за заг. ред Є.М. Блажівського. – К.: Національна академія прокуратури України; «Центр учбової літ-ри», 2013. – 304 с. – С. 10, 11.

5. *Бакаєв О.В.* Методи кримінологічних досліджень // Науковий Вісник НАВСУ. - № 4, 2001. - С. 120 – 127.

6. *Баулін Ю.В.* Кримінально-правова система України: загальна характеристика / Ю.В. Баулін // Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність: матеріали між народ. науково-практ. конфер., 11-12 жовтня 2012 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. Ред.), В.І. Борисов (заступ. Голов. Ред.) та ін.. – Х.: Право, 2012.

7. *Берзін П. С* Методика обчислення матеріальної шкоди у злочинах у сфері господарської діяльності: кримінально-правове дослідження // Кримінальне право України. — 2006. — № 1. — С 126—128.

8. *Бодасевський В.П.* Міжнародний договір як джерело законодавства України про кримінальну відповідальність: проблемні питання // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. – 2012. - № 4. – С. 32-41.

9. *Борисов В.І.* Питання систематизації Особливої частини кримінального права / В.І. Борисов // Вісник Асоціації кримінального права України, 2013. - № 1 (1). – С. 261-265.

10. *Борщевський І.В.* Теоретичні засади систематизації законодавства / І.В. Борщевський // Часопис Київського університету права. – 2007. - № 3. – С. 19-24.
11. *Броневицька О.М.* Відповідність кримінального законодавства України чинним міжнародним договорам: автор. дис. канд. юрид. наук: спец.: 12.00.08 / Броневицька Оксана Михайлівна. – Л.: ЛДУВС, 2011. – С. 18.
12. *Ведерникова О.* Международное уголовное право: проблемы имплементации // Уголовное право. — 2003. — № 3. — С. 12—14.
13. *Векленко В., Бавсун М.* Проблемы толкования оценочных категорий уголовного закона // Уголовное право. — 2003. — № 3. — С. 15-17.
14. *Ерасов А.* Темпоральное действие «промежуточного» уголовного закона // Уголовное право. — 2005. — № 5. — С. 20—23.
15. *Задоя К.П., Ільїна О.В.* Типи зв'язків норм кримінально-виконавчого права з нормами кримінального права та процесу / К.П. Задоя, О.В. Ільїна // Часопис Київського університету права. - № 2, 2010. – С. 264-266. –С. 264.
16. *Зубкова В.* Проблемы построения и взаимообусловленности санкций и категорий преступлений в УК РФ // Уголовное право. — 2002. - № 4. - С. 18-20.
17. *Киреева Н.* Практические проблемы применения института примирения с потерпевшим // Уголовное право. — 2005. — № 5. — С. 34—36.
18. *Ляпунов Ю.* Состав преступления: гносеологический и социально-правовой аспекты // Уголовное право, М. — 2005. — № 5. — С. 44-48.
19. *Марін О.К.* Структура статей Особливої частини КК України та проблема коментування їх змісту / О.К. Марін // науковий вісник ЛЮІ МВС України. – 2004. - № 2 (2), додаток 2. – С. 297-303.
20. *Невідомий В.І.* Методологічний аспект проблеми визначення й систематизації основ легітимності права // С. 61-65. – С. 62.
21. *Нерсисянц В. С.* Ценность права как единство свободы, равенства и справедливости // Проблемы ценностного права: традиции и обновления. — М., 1996. — С. 4—11.
22. *Осика І.В.* Роль уніфікації у систематизації законодавства / І.В. Осика // Вісник Запорізького національного університету. – 2005. - №2. – С. 24-28.
23. *Панов Н. И.* Способ совершения преступления и уголовная ответственность. — Х.: Вища шк., 1982. — 161 с.
24. *Подорожна Т.* Законодавчі дефініції як різновид тлумачення: теоретико-правовий аспект / Т. Подорожна // Підприємництво, господарство і право. – 2008. - № 11. – С. 133-136.
25. *Пономарев П., Ілляшенко А.* Проблемы совершенствования норм Общей части УК, влияющих на ответственность за насилие в семье // Уголовное право. — 2003. — № 3. — с. 48—50.
26. *Пономаренко Ю.А.* Застосування кримінального закону за аналогією як засіб подолання прогалін у ньому / Ю.А. Пономаренко // Кримінальне право України. – 2006. - № 2. – С. 9-16.
27. *Цимбалюк В. С., Павловський В. Д., Попович В. М.* Спосіб (засіб, метод, технологія) вчинення злочину як елемент об'єктивної сторони у кримінальному

законодавстві // Основи інформаційного права: Навч. посібник. — К.: Знання, 2004. — 274 с.

28. *Энциклопедия уголовного права*. Т. 8. Уголовная ответственность и наказание. – Издание профессора Малинина – СПб ГКА, СПб., 2007. 797 с. – С. 8-18.

29. *Энциклопедия уголовного права*. Т.2. Уголовный закон. – Издание профессора Малинина, СПб., 2005. – 846 с. – С. 261-447.

30. *Энциклопедия уголовного права*. Т. 4 Состав преступления. – Издание профессора Малинина, СПб., 2005. – 796 с. – С. 36-37.

31. *Яценко С.* Конституційний принцип презумпції невинуватості та інститут кримінальної відповідальності в праві України і деяких інших європейських держав: порівняльний аспект [Текст] / С. Яценко // Вісн. Конституц. Суду України. – 2005. – № 2. – С. 56–57.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Верховної Ради України . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>

2. Бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scilib.univ.kiev.ua>

3. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії: дис.. на здобуття наук. суп. д.ю.н.: спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право [Електронний ресурс] / О.Ю. Бусол. – К.: Нац. Академія наук України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2015. – 479 с. – Режим доступу: // idpnan.org.ua/files/busol-o.yu.-proribiya-kor-zlochinnosti-v-ukr.rif

4. Законодавство України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30 – Ст.141. Із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр.

6. Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 25 – 26. – ст.131. Із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

7. Міністерство внутрішніх справ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>

8. Міністерство юстиції України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>

9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

10. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua>
11. Осика І.В. Роль уніфікації у систематизації законодавства / І.В. Осика // Вісник Запорізького національного університету. – 2005. - №2. – С. 24-28.
12. Основи правового регулювання контролю якості лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.coolreferat.com.ua/nuda/nadigniste-sumisniste-bezpeka-vidpovidniste-kontrolu/main.html>.
13. Офіційне інтернет-представництво Президента України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
14. Положення про судових вихователів, затвердженого Наказом Верховного суду України: №478/63/7/5 від 15.11.95р. (Електронний ресурс) - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0113-96/print>
15. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя» від 19 грудня 2014 р., № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14>
16. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України від 04 червня 2010 р., № 7 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0006700-96>
17. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Специализированное медицинское интернет-издание для врачей, провизоров, фармацевтов, студентов медицинских и фармацевтических вузов «Аптека.online. ua» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua>.
19. Урядовий портал (Кабінет Міністрів України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
20. Форум права (електронне наукове фахове видання). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> –